

บทคัดย่อ

การระบาดของโรคไข้หวัดนกส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และธุรกิจอย่างมาก โดยมีความพยายามทั้งในระดับชาติและนานาชาติทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนในการพยายามกำจัดและควบคุมไข้หวัดนกอันมีองค์ประกอบของภาคปฏิบัติโดยผลกระทบของมาตรการนั้นมีผลกระทบในวงแคบ และวงกว้าง ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวต่ออุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมอื่น ๆ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และสุขภาพของประชาชนที่มีการสัมผัสต่อโรคทั้งทางตรงและทางอ้อม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากมาตรการการควบคุมไข้หวัดนกครอบคลุมตั้งแต่ผู้ผลิตแต่ละรายทั้งรายย่อย รายใหญ่ ตลอดจนชุมชนทั้งผู้ที่เลี้ยงไก่และไม่ได้เลี้ยงไก่ จนถึงผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องทำการศึกษาวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของมาตรการการควบคุมไข้หวัดนกในแง่ของการศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้นจากมาตรการควบคุมไข้หวัดนกซึ่งจะนำไปสู่ความเชื่อมโยงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำไปสู่การนำไปใช้ที่มีประสิทธิภาพ

ในการศึกษาวิจัยของโครงการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และสังคมของมาตรการควบคุมไข้หวัดนก H5N1 มีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของมาตรการควบคุมไข้หวัดนก โดยศึกษาถึงความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ผลกระทบทางด้านธุรกิจ และผลกระทบทางสังคม และวัตถุประสงค์เฉพาะ ได้แก่ ประการที่หนึ่ง ศึกษาผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในระดับมหภาคของมาตรการควบคุมไข้หวัดนก ประการที่สอง ศึกษาต้นทุนประสิทธิผลของมาตรการควบคุมโรคไข้หวัดนกในระดับจุลภาค ประการที่สาม ศึกษาผล และผลกระทบทางธุรกิจของมาตรการควบคุมโรคไข้หวัดนก และประการที่สี่ ศึกษาผลกระทบต่อสังคมของมาตรการควบคุมโรคไข้หวัดนก และประการสุดท้าย เสนอแนะแนวทางแก้ไข และปรับใช้

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีขอบเขตพื้นที่การศึกษาของการวิจัย คือ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดลพบุรี ประชากรในการศึกษานี้คือ คราวเรือนผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดลพบุรี ผู้ประกอบการผู้เลี้ยงไก่จังหวัดสุพรรณบุรีและลพบุรี นอกจากนั้นแล้วยังใช้ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีการประชุมเสนอความก้าวหน้า การสัมภาษณ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกระดับ และการจัดทำสนทนากลุ่มย่อย และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผลกระทบของมาตรการควบคุมไข้หวัดนกทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การส่งออกไก่ได้ลดลงคิดเป็นมูลค่าถึง 114,947 ล้านบาทในระยะเวลา 3 ปี การบริโภคไก่และการเลี้ยงไก่ลดลง และมีการเปลี่ยนรูปแบบการบริโภคจากไก่เป็นปลาและสุกรมากขึ้น

ผลกระทบของมาตรการควบคุมไข้หวัดนกต่อธุรกิจ คือ ประการที่หนึ่ง ระยะเวลาต่อรุ่นของการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ในขณะที่ระยะเวลาการเลี้ยงของผู้ผลิตเชิงธุรกิจ (รายย่อย รายใหญ่ และผู้ส่งออก) ลดลง ประการที่สอง ปริมาณการเลี้ยงต่อรุ่นของครัวเรือนลดลง ในขณะที่ปริมาณการเลี้ยงของผู้ผลิตเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น ประการที่สาม ต้นทุนการเลี้ยงต่อรุ่นของครัวเรือนและผู้ผลิตรายย่อยลดลง ในขณะที่ทำให้ต้นทุนการเลี้ยงต่อรุ่นของผู้ผลิตรายใหญ่ ผู้ส่งออก และฟาร์มไก่ไข่ เพิ่มขึ้น และประการที่สี่ ผลตอบแทนสุทธิของผู้ผลิตเพื่อการส่งออก และฟาร์มไก่ไข่ลดลง ในขณะที่ครัวเรือน ผู้ผลิตรายย่อย และรายใหญ่มีแนวโน้มจะได้ผลตอบแทนสุทธิเพิ่มขึ้น

การวิเคราะห์ต้นทุนภาครัฐของมาตรการควบคุมไข้หวัดนกพบว่า ต้นทุนของมาตรการควบคุมไข้หวัดนกจังหวัดสุพรรณบุรีทั้งหมดเท่ากับ 10,713,403.93 บาท และจังหวัดลพบุรีเท่ากับ 6,494,275.97 บาท และเมื่อทำการกระจายต้นทุนตามรายการ อันได้แก่ มาตรการเฝ้าระวังและสอบสวนทางระบาดวิทยา มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้าย มาตรการทำลายเชื้อโรค มาตรการทำลายซากสัตว์ป่วยและสัตว์ป่วย และมาตรการประชาสัมพันธ์ พบว่า สัดส่วนมีการกระจายดังนี้คือ 0.3902 0.2152 0.1695 0.1889 0.0363 ตามลำดับมาตรการ และจังหวัดลพบุรีเท่ากับ 0.3902 0.2152 0.1695 0.1889 0.0363 ตามลำดับมาตรการ นอกจากนั้นต้นทุนประสิทธิผลในการควบคุมการระบาดของโรคไข้หวัดนกตามมาตรการการควบคุมการระบาดของไข้หวัดนกต่อสัตว์ปีกหนึ่งตัวคิดเป็น 12.1642 บาทต่อตัว

สาเหตุของการเลิกลีแข้งไก่พบว่ามาจากการที่ไก่ติดเชื้อไข้หวัดนกและถูกทำลายหมด ประเด็นความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติในด้านการทำลายเชื้อโรคต่างๆ และการห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกก่อนได้รับอนุญาตในภาวะปกติไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ และกลุ่มผู้เลิกลีแข้งไก่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศและข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องมาตรการไข้หวัดนกโดยวิธีการสื่อสารหลายช่องทาง แต่ช่องทางที่ผู้คนเข้าถึงได้มากที่สุดคือ โทรทัศน์ เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และหออกระจายข่าว ผู้ที่เลิกลีแข้งไก่หลังบ้านได้รับผลกระทบต่อวิถีชีวิตมากกว่าผู้ที่ยังเลี้ยงไก่อยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะต้องการลดปัญหาความขัดแย้งกับเพื่อนบ้านซึ่งรวมถึงเจ้าของฟาร์มอื่นเนื่องมาจากการเลี้ยงไก่หลังบ้านที่ยังเป็นการเลี้ยงแบบปล่อยให้ไก่หากินเอง จึงตัดปัญหาโดยการเลิกลีแข้ง

Abstract

Avian Influenza has obviously brought about many impacts upon economic social and business sectors. Despite that there are continually national and international attempts from the private and public sectors to control this pathogenic disease in culling, quarantining, movement controlling and compensating of which cost to the decision making directly and indirectly both in the short run and in the long run, and these also obviously affects to the stakeholders including small and large poultry producers, communities, backyard poultry farmers and the animal food supply industries. Therefore, it is necessary that there should immediately study the compromised and appropriated Avian Influenza control measure and its effectiveness.

On the behaves of the Impacts of H5N1 Avian Influenza Control Measures on Social Economics and Business, there is the main study objective which is to study the economic social and business impacts of Avian Influenza H5N1 control measures and there are also the specific study objectives which are firstly to study the macroeconomic impacts of Avian Influenza H5N1 control measures, secondly to study the cost-effectiveness of Avian Influenza H5N1 control measures in microeconomic level, thirdly to study the business impacts of Avian Influenza H5N1 control measures, fourthly to study the social impacts of Avian Influenza H5N1 control measures and finally to suggest the appropriated solutions to these problems and their applications.

The research methodology of this study is survey research in which the research area contexts are Suphanburi and Lopburi province. The population of this study is backyard poultry farmers, small and large poultry producers, Provincial Live Stock Office. Moreover, in this study, there are also collected data and information from the interview the expertise, the review literature, and the opinion from the draft presentation and focus group in every level of stakeholders.

The economic impacts of HPAI control measures are the decrease in the export about 114,947 million baht in three year and a decrease in local consumption and raisings of poultry and the consumption also changed into other substituted meats such as pork and fish, not meat.

The business impacts of HPAI control measures can be categorized into four parts. Firstly, as far as the raising time has been concerned, in backyard poultry the raising time increased, but in the producing poultry industry including small, large and export-oriented decreased. Secondly, the amount poultry raising of backyard farmer decreased, but the amount poultry raising of poultry industry increased. Thirdly, raising cost of backyard farmer decreased compared with the increase in raising cost of poultry industry including large, export-oriented of both broiler and layer. Last of all, the net profit of export-oriented poultry industry of both broiler and layer decreased, but the net profit of small and large poultry industry and backyard poultry increased.

The cost analysis of HPAI control measures can be determined as the cost of HPAI control measures of Suphanburi Live Stock Office is 10,713,403.93 baht compare with Lopburi which is 6,494,275.97 baht, and the cost of control measure which are Disease Surveillance and Control Measure, Movement Control Measure, Disinfection Measure, Culling Measure, and Public Relation Measure is Suphanburi 0.3902 0.2152 0.1695 0.1889 0.0363 respectively and Lopburi 0.2889 0.2325 0.0797 0.2217 and 0.1773 respectively. The cost-effectiveness of HPAI control measure is 12.1642 baht per poultry.

The social impacts of HPAI control measure are the reason why the backyard poultry farmers decides not to raise their poultry is mainly the state of infection of their poultry and the culling of them, and there is statistically significant not different between not-raising backyard poultry farmers and raising backyard poultry farmers. The most effective ways are by television stock officer, and local broadcasting. Social impact of HPAI control measure upon the daily life of backyard poultry farmers is the situation in which the non-raising backyard poultry farmers are statistically significant affected more than the raising backyard poultry farmers do because of compromising the conflicts from neighbors.